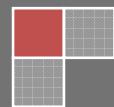

2017

ANALIZA DEMOGRAFSKOG KRETANJA U JUŽNOBANATSKOM OKRUGU

FAZA 4: Akcioni plan realizacije mera

Regionalna razvojna agencija
Južni Banat d.o.o.
27-Nov-17

Sadržaj

AKCIONI PLAN – rezime.....	2
ALIBUNAR.....	3
BELA CRKVA.....	8
VRŠAC.....	13
KOVAČICA.....	16
KOVIN.....	20
OPOVO	26
PANČEVO.....	31
PLANDIŠTE.....	35

AKCIONI PLAN – rezime

Opšti cilj	Specifični cilj	Mera	Alibunar				Bela Crkva				Vršac				Kovačica				Kovin				Opovo				Pančevo				Plandište				OKRUG			
			Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet	Započeti	Unaprediti	Već se radi	Nije prioritet				
2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova	2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja	1. Usporavanje pada broja stanovnika	1.1. Podsticanje rađanja	1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje	X			X			X			X			X			X			X			X			X			X			4	4	0	0
				1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike	X			X			X			X			X			X			X			X			X			2	5	1	0			
				1.1.3. Populaciona edukacija i promovisanje reproduktivnog zdravlja	X			X			X			X			X			X			X			X			X			4	1	3	0			
				1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska																																		
				1.2.1. Povećanje zapošljivosti		X		X			X			X			X			X			X			X			X			1	1	6	0			
				1.2.2. Promocija preduzetništva mladih		X		X			X			X			X			X			X			X			X			5	2	1	0			
				1.2.3. Stipendiranje učenika/studenata			X			X			X			X			X			X			X			X			2	1	5	0				
				1.2.4. Subvencije za započinjanje sopstvenog biznisa				X			X			X			X			X			X			X			X			3	0	4	1			
				1.2.5. Subvencije za kupovinu/zakup poljoprivrednog zemljišta					X			X			X			X			X			X			X			3	1	1	3					
				1.2.6. Subvencije za kupovinu kuća u ruralnim krajevima					X			X			X			X			X			X			X			4	1	2	1					
2. Podsticanje razlike između sela i grada	2.1. Smanjenje razlike između sela i grada	2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo	2.1.2. Unapređenje kvaliteta života na selu	2.1.3. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava	X			X			X			X			X			X			X			X			3	3	2	0						
						X		X			X			X			X			X			X			X			1	3	4	0						
						X		X			X			X			X			X			X			X			2	4	2	0						
				2.2.1. Promovisanje udruživanja - formiranje klastera		X		X			X			X			X			X			X			X			4	2	2	0						
				2.2.2. Osnivanje biznis inkubatora		X			X			X			X			X			X			X			X			5	0	1	2					
2.2.3. Poboljšanje celoživotnog učenje	2.2.4. Stvaranje povoljnog ambijenta za privlačenje investitora				X			X			X			X			X			X			X			X			4	1	1	2						
					X			X			X			X			X			X			X			X			0	2	6	0						

ALIBUNAR

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.)					
1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formiran savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom
1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.)					
1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)					

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece
1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinansiranje vantelsne oplodnje (1.1.2.2.)					
1.1.2.3. Razmotriti dodatne mере podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)					

Mera 1.1.3. Populaciona edukacija i promovisanje reproduktivnog zdravlja (1.1.3.)

Širenje znanja o važnosti obnavljanja stanovništva za socijalni i ekonomski razvoj jedne populacije i promovisanje reproduktivnog zdravlja među mladima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.3.1. Širenje informacija o demografskom stanju, o depopulacionim trendovima i posledicama – ekonomskim i društvenim, sa projekcijama za budućnost (1.1.3.1.)	Lokalna samouprava, zdravstveni i prosvetni radnici, mediji NVO, šira zajednica); deca osnovnih i srednjih škola, žene	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Održani sastanci važnih aktera, napravljen program, održane edukacije	Smanjen broj neželjenih trudnoća
1.1.3.2. Povezivanje važnih aktera: JLS, obrazovne institucije, zdravstveni radnici, NVO (1.1.3.2.)					
1.1.3.3. Osmišljavanje programa edukacije na inovativan način – interaktivne radionice, gledanje poučnog filma uz debatu posle gledanja i sl. (1.1.3.3.)					
1.1.3.4. Održavanje edukacija o važnosti reproduktivnog zdravlja po školskim ustanovama i pri domovima zdravlja (1.1.3.4.)					

Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)						
Mera 1.2.1. Promocija preduzetništva mladih (1.2.2.)						
Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mladih preduzetnika da započnu sopstveni bizniz.						
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija	
<p>1.2.1.1. Jačanje preduzetničke kulture među mladima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.)</p> <p>1.2.1.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mladima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opštinama (1.2.2.2.)</p> <p>1.2.1.3. Obezbediti servis koji će mlade preduzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preduzetnike početnike (1.2.2.3.)</p> <p>1.2.1.4. Organizovati potrebne obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.).</p> <p>1.2.1.5. Izraditi web portal na kojem će mladi preduzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrivati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)</p>	Mladi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mladi nezaposleni, mladi preduzetnici početnici	JLS, udruženja preduzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mladih koji su pohađali obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mladih preduzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preduzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu	
Mera 1.2.2. Subvencije za započinjanje sopstvenog biznisa (1.2.4.)						
Mera 1.2.3. Subvencije za zakup/kupovinu poljoprivrednog zemljišta (1.2.5.)						
Davanje dodatnih mogućnosti za samozapošljavanjem i boljim stambenim uslovima, kao i podsticanje razvoja najugroženijih krajeva.						
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija	
<p>1.2.2(3).1. Pravljenje baze poljoprivrednog zemljišta koje je moguće ponuditi uz subvencije (1.2.4(5,6).1.)</p> <p>1.2.2(3).2. Izrada kriterijuma dodelje subvencija uz pozitivnu diskriminaciju prema mladim parovima i parovima sa decom, nezaposlenim licima, licima koja imaju biznis plan/ideju (1.2.4(5,6).2.)</p> <p>1.2.2(3).3. Obezbediti podršku za izradu biznis planova za lica koja imaju ideju (1.2.4(5,6).3.)</p> <p>1.2.2(3).4. Za lica bez ideje za započinjanje sopstvenog biznisa imati spremne izrađene biznis planove i koristiti ih kao dodatnu motivaciju za potencijalne korisnike subvencija (1.2.4(5,6).4.)</p> <p>1.2.2(3).5. Postarati se da informacija o konkursu stigne do najvećeg mogućeg broja zainteresovanih (1.2.4(5,6).5.)</p>	Mladi parovi, parovi sa decom, nezaposleni	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Napravljena baza potencijalnog poljoprivrednog zemljišta za davanje uz subvencije, izrađeni kriterijumi za dodelu subvencija, obezbeđenja podrška za izradu biznis planova, izrađeni biznis planovi, objavljen konkurs	Broj učesnika konkursa, broj dodeljenih subvencija, broj aktivnih samozaposlenih preduzetnika posle 2 godine, broj otvorenih dodatnih radnih mesta	

Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)

Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)

Mera 2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo (2.1.1)

Jačanje dnevnih migracija kroz poboljšanje postojeće infrastrukture u identifikovanim središnjim naseljima, koja treba da preuzmu ulogu manjih razvojnih centara okolnih sela.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
<p>2.1.1.1. Izraditi analizu i utvrditi potencijalna središnja naselja/sela (centre razvoja susednih naselja/sela) u Južnobanatskom okrugu (2.1.1.1.)</p> <p>2.1.1.2. Izraditi analizu kretanja stanovništva na području potencijalnih središnjih naselja (dnevne migracije - ka njima i iz njih) (2.1.1.2.)</p> <p>2.1.1.3. Poboljšavati postojeću infrastrukturu u središnjim naseljima (škole, domovi kulture, sportski tereni, ambulante itd.) (2.1.1.3.)</p> <p>2.1.1.4. Poboljšavati saobraćajnu infrastrukturu na prvcima dnevnih migracija ka i iz tih naselja (2.1.1.4.)</p> <p>2.1.1.5. Izraditi detaljan plan i program razvoja potencijalnih središnjih naselja (2.1.1.5.)</p>	Stanovništvo ruralnih krajeva	Jedinice lokalnih samouprava	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Izrađene analize i utvrđena središnja naselja u Okrugu, rekonstruisane/izgrađene škole, domovi kulture, sportski tereni.., km obnovljenih i izrađenih puteva	Samanjen broj odseljenih, povećan broj dnevnih migranata

Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)

Mera 2.2.1. Promovisanje udruživanja - formiranje klastera (2.2.1.)

Promovisanje snažnih oblika udruživanja (klastera i modernih zadruga) radi poboljšanja konkurentnosti, koji bi, posebno onim manjim proizvođačima, pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć i nove mogućnosti poslovne saradnje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
<p>2.2.1.1. Izraditi analizu stanja i potencijala za osnivanje klastera u Južnobanatskom okrugu (2.2.1.1.)</p> <p>2.2.1.2. Osnovati klaster na bazi rezultata analize (2.2.1.2.)</p> <p>2.2.1.3. Edukacija preduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klastere i druga interesna udruženja (2.2.1.3.)</p> <p>2.2.1.4. Obezbediti savetodavnu i finansijsku podršku kod osnivanja i početka rada klastera i drugih interesnih udruženja (2.2.1.4.)</p>	Preduzetnici i mala i srednja preduzeća	JLS, agencije/kancelarije za razvoj, udruženja	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađen program podsticanja udruživanja privrednih subjekata, sprovedena edukacija potencijalnih članova klastera i drugih interesnih udruženja, kontinuirano pružanje podrške – savetodavne i finansijske	Broj formiranih klastera i drugih interesnih udruženja

Mera 2.2.2. Osnivanje biznis inkubatora (2.2.2.)					
Izgradnja i razvoj poslovne poduzetničke infrastrukture kroz osnivanje biznis inkubatora koji će malim i srednjim preduzećima na početku svog poslovanja pružati usluge savetovanja i obezbediti poslovni prostor i opremu po povoljnijim uslovima.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.2.1. Sprovesti istarživanje o malim preduzećima i analizu vrste smeštaja i usluga koje su im potrebne (2.2.2.1.) 2.2.2.2. Pronaći najbolju lokaciju sa odgovarajućim prostorom (2.2.2.2.) 2.2.2.3. Izabrati menadžera inkubatora (2.2.2.3.) 2.2.2.4. Pripremiti biznis plan sa spiskom usluga koje će inkubator pružati (2.2.2.4.) 2.2.2.5. Identifikovanje stanara - zakupaca prostora u inkubatoru (2.2.2.5.)	Preduzetnici početnici, mlađi, žene	JLS, razvojne agencije/kan-celarije, udruženja preduzetnika	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Urađeno istraživanje o potrebi biznis inkubatora i odabir najpovoljnije lokacije, izabran menadžer i pripremljen biznis plan	Broj osnovanih biznis inkubatora, broj korisnika/stanara biznis inkubatora
Mera 2.2.3. Poboljšanje celoživotnog učenje (2.2.3.)					
Promocija važnosti i poboljšanje celoživotnog učenja u cilju stvaranja konkurentnije radne snage, kako bi se što bolje odgovorilo na potrebe tržišta rada i zaposlilo što više lica.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.3.1. Promocija važnosti celoživotnog učenja (2.2.3.1.) 2.2.3.2. Analiza potreba na tržištu rada (2.2.3.2.) 2.2.3.3. Uvođenje novih programa i revidiranje već postojećih programa celoživotnog učenja (2.2.3.3.) 2.2.3.4. Osnivanje centra za celoživotno učenje (međuopštinska saradnja) (2.2.3.4.)	Dugoročno nezaposleni, žene	NZS, poslodavci, razvojne agencije/kan-celarije, udruženja	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Sprovedena analiza potreba tržišta rada, broj urađenih revizija i uvedenih novih programa, pokrenuta međuopštinska saradnja za osnivanje centra, osnovan centar, broj održanih promotivnih dešavanja (održana predavanja, mediji)	Broj lica uključen u programe celoživotnog učenja

BELA CRKVA

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.)					
1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formiran savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom
1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.)					
1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)					

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece
1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinansiranje vantelsne oplodnje (1.1.2.2.)					
1.1.2.3. Razmotriti dodatne mере podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)					

Mera 1.1.3. Populaciona edukacija i promovisanje reproduktivnog zdravlja (1.1.3.)

Širenje znanja o važnosti obnavljanja stanovništva za socijalni i ekonomski razvoj jedne populacije i promovisanje reproduktivnog zdravlja među mladima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.3.1. Širenje informacija o demografskom stanju, o depopulacionim trendovima i posledicama – ekonomskim i društvenim, sa projekcijama za budućnost (1.1.3.1.)	Lokalna samouprava, zdravstveni i prosvetni radnici, mediji NVO, šira zajednica); deca osnovnih i srednjih škola, žene	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Održani sastanci važnih aktera, napravljen program, održane edukacije	Smanjen broj neželjenih trudnoća
1.1.3.2. Povezivanje važnih aktera: JLS, obrazovne institucije, zdravstveni radnici, NVO (1.1.3.2.)					
1.1.3.3. Osmišljavanje programa edukacije na inovativan način – interaktivne radionice, gledanje poučnog filma uz debatu posle gledanja i sl. (1.1.3.3.)					
1.1.3.4. Održavanje edukacija o važnosti reproduktivnog zdravlja po školskim ustanovama i pri domovima zdravlja (1.1.3.4.)					

Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)					
Mera 1.2.1. Povećanje zapošljivosti (1.2.1.)					
Promovisanje zapošljavanja grupa koje su u najnepovoljnijem položaju na tržištu rada kroz subvencije i obrazovne aktivnosti kao bi se povećala mogućnost njihovog zapošljavanja.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.1.1. Subvencije za poslodavce koji zapošljavaju žene/mlade/dugoročno nezaposlene (1.2.1.1.) 1.2.1.2. Povećanje zapošljivosti žena/mladih/dugoročno nezaposlenih kroz dodatne programe edukacije (1.2.1.2.) 1.2.1.3. Edukacija žena/mladih/dugoročno nezaposlenih za preduzetništvo (1.2.1.3.) 1.2.1.4. Profesionalno usmeravljanje mladih na izlasku iz obrazovanja (osnovne i srednje škole) (1.2.1.4.)	Žene, mladi, dugoročno nezaposleni, učenici, poslodavci	NZS, JLS, obrazovne institucije, razvojne agencije/kancelarije, poslodavci	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj dodeljenih subvencija, broj održanih edukacija	Broj novozaposlenih žena/mladih/dugoročno nezaposlenih, smanjenje stopa nezaposlenosti žena/mladih/dugoročno nezaposlenih
Mera 1.2.2. Promocija preduzetništva mladih (1.2.2.)					
Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mladih preuzetnika da započnu sopstveni biznis.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.2.1. Jačanje preduzetničke kulture među mladima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.) 1.2.2.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mladima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opštinama (1.2.2.2.) 1.2.2.3. Obezbediti servis koji će mlade preuzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preuzetnike početnike (1.2.2.3.) 1.2.2.4. Organizovati potrebne obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.) 1.2.2.5. Izraditi web portal na kojem će mladi preuzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrvati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)	Mladi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mladi nezaposleni, mladi preuzetnici početnici	JLS, udruženja preuzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mladih koji su pohađali obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mladih preuzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preuzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu
Mera 1.2.3. Subvencije za kupovinu kuća u ruralnim krajevima (1.2.6.)					
Davanje dodatnih mogućnosti za samozapošljavanjem i boljim stambenim uslovima, kao i podsticanje razvoja najugroženijih krajeva.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.3.1. Identifikovanje kuća i pravljenje baze seoskih kuća koje je moguće ponuditi uz subvencije (1.2.4(5,6).1.) 1.2.3.2. Izrada kriterijuma dodelje subvencija uz pozitivnu diskriminaciju prema mladim parovima i parovima sa decom, nezaposlenim licima, licima koja imaju biznis plan/ideju (1.2.4(5,6).2.) 1.2.3.3. Postarati se da informacija o konkursu stigne do najvećeg mogućeg broja zainteresovanih (1.2.4(5,6).5.)	Mladi parovi, parovi sa decom, nezaposleni	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Napravljena baza potencijalnih seoskih kuća za davanje uz subvencije, izrađeni kriterijumi za dodelu subvencija, objavljen konkurs	Broj učesnika konkursa, broj dodeljenih subvencija

Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)

Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)

Mera 2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo (2.1.1)

Jačanje dnevnih migracija kroz poboljšanje postojeće infrastrukture u identifikovanim središnjim naseljima, koja treba da preuzmu ulogu manjih razvojnih centara okolnih sela.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.1.1. Izraditi analizu i utvrditi potencijalna središnja naselja/sela (centre razvoja susednih naselja/sela) u Južnobanatskom okrugu (2.1.1.1.)					
2.1.1.2. Izraditi analizu kretanja stanovništva na području potencijalnih središnjih naselja (dnevne migracije - ka njima i iz njih) (2.1.1.2.)					
2.1.1.3. Poboljšavati postojeću infrastrukturu u središnjim naseljima (škole, domovi kulture, sportski tereni, ambulante itd.) (2.1.1.3.)					
2.1.1.4. Poboljšavati saobraćajnu infrastrukturu na prvcima dnevnih migracija ka i iz tih naselja (2.1.1.4.)					
2.1.1.5. Izraditi detaljan plan i program razvoja potencijalnih središnjih naselja (2.1.1.5.)					

Mera 2.1.2. Unapređenje kvaliteta života na selu (2.1.2.)

Podizanje ukupnog društveno-ekonomskog standarda u seoskim naseljima jačanjem institucionalnih kapaciteta za ruralni razvoj kroz umrežavanje javnih, privatnih i nevladinih grupa. Osmišljavanje i organizovanje društveno-socijalnih servisa i definisanje programa neformalnog obrazovanja.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.2.1. Formiranje i osnaživanje službe ruralnog razvoja pri lokalnoj samoupravi (2.1.2.1.)					
2.1.2.2. Obezbediti veću dostupnost socijalnih usluga ruralnoj populaciji (2.1.2.2.)					
2.1.2.3. Formiranje društveno-socijalnih servisa u selima kroz javno-privatna partnerstva ili programe podrške dostupih EU fondova (servisi za stare, obdanista, sekcije, socijalna podrška i sl.) (2.1.2.3.)					
2.1.2.4. Angažovanje civilnog sektora, udruženja i drugih grupa u definisanju specifičnih programa neformalnog obrazovanja dece, mlađih i odraslih (2.1.2.4.)					

Mera 2.1.3. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava (2.1.3.)

Stvaranjem podloge za razvoj porodičnog biznisa podstići mlade parove da počnu da se bave organskom proizvodnjom, ali isto tako, generalnim podsticanjem porodičnog biznisa stvoriti atmosferu u kojoj deca žele da se uključe u porodični biznis, a jednoga dana da ga i nastave.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.3.1. Obezbediti podršku za pokretanje porodičnog biznisa (2.1.3.1.)					
2.1.3.2. Uvođenje organske poljoprivrede – obuka, pilot gazdinstva, formiranje kooperativne (2.1.3.2.)					
2.1.3.3. Obezbediti razne vrste olakšica i ulaganja u organske farme (2.1.3.3.)					
2.1.3.4. Podizanje svesti kod žena u ruralnim sredinama i njihovo uključivanje u agro biznis - formiranje ženske zadruge (2.1.3.4.)					

Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)

Mera 2.2.1. Promovisanje udruživanja - formiranje klastera (2.2.1.)

Promovisanje snažnih oblika udruživanja (klastera i modernih zadruga) radi poboljšanja konkurentnosti, koji bi, posebno onim manjim proizvođačima, pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć i nove mogućnosti poslovne saradnje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.1.1. Izraditi analizu stanja i potencijala za osnivanje klastera u Južnobanatskom okrugu (2.2.1.1.) 2.2.1.2. Osnovati klaster na bazi rezultata analize (2.2.1.2.) 2.2.1.3. Edukacija preduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klasteru i druga interesna udruženja (2.2.1.3.) 2.2.1.4. Obezbediti savetodavnu i finansijsku podršku kod osnivanja i početka rada klastera i drugih interesnih udruženja (2.2.1.4.)	Preduzetnici i mala i srednja preduzeća	JLS, agencije/kanclerije za razvoj, udruženja	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađen program podsticanja udruživanja privrednih subjekata, sprovedena edukacija potencijalnih članova klastera i drugih interesnih udruženja, kontinuirano pružanje podrške – savetodavne i finansijske	Broj formiranih klastera i drugih interesnih udruženja

Mera 2.2.2. Stvaranje povoljnog ambijenta za privlačenje investitora (2.2.4.)

Stvaranje povoljnijeg ambijenta i prezentovanje Okruga potencijalnim investitorima radi njihovog privlačenja i otvaranja novih radnih mesta.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.2.1. Izrada analize o mogućnostima i preprekama za ulaganje na području Južnobanatskog okruga (2.2.4.1.) 2.2.2.2. Objedinjavanje svih relevantnih informacija za ulagače na jednom mjestu (web-baza za investitore) (2.2.4.2.) 2.2.2.3. Izrada vodiča za investitore (2.2.4.3.) 2.2.2.4. Edukacija osoba za rad s potencijalnim investitorima (2.2.4.4.) 2.2.2.5. Prezentovanje Okruga na skupovima investitora (2.2.4.5.)	Investitori	JLS, agencije/kanclerije za razvoj	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađena analiza, napravljena web-baza, izrađen promotivni materijal, broj skupova na kojima je prezentovan Okrug	Broj novih investitora, količina investicija

VRŠAC

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.)					
1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formirani savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom
1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.)					
1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)					

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece
1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinsaniranje vantelsne oplodnje (1.1.2.2.)					
1.1.2.3. Razmotriti dodatne mере podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)					

Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)

Mera 1.2.1. Promocija preduzetništva mladih (1.2.2.)

Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mladih preduzetnika da započnu sopstveni biznis.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.1.1. Jačanje preduzetničke kulture među mladima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.)	Mladi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mladi nezaposleni, mladi preduzetnici početnici	JLS, udruženja preduzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mladih koji su počeli obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mladih preduzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preduzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu
1.2.1.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mladima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opštinama (1.2.2.2.)					
1.2.1.3. Obezbediti servis koji će mlade preduzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preduzetnike početnike (1.2.2.3.)					
1.2.1.4. Organizovati potrebe obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.)					
1.2.1.5. Izraditi web portal na kojem će mladi preduzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrivati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)					

Mera 1.2.2. Subvencije za zakup/kupovinu poljoprivrednog zemljišta (1.2.5.)					
Mera 1.2.3. Subvencije za kupovinu kuća u ruralnim krajevima (1.2.6.)					
Davanje dodatnih mogućnosti za samozapošljavanjem i boljim stambenim uslovima, kao i podsticanje razvoja najugroženijih krajeva.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.2(3).1. Identifikovanje kuća i pravljenje baze poljoprivrednog zemljišta/seoskih kuća koje je moguće ponuditi uz subvencije (1.2.4(5,6).1.) 1.2.2(3).2. Izrada kriterijuma dodelje subvencija uz pozitivnu diskriminaciju prema mladim parovima i parovima sa decom, nezaposlenim licima, licima koja imaju biznis plan/ideju (1.2.4(5,6).2.) 1.2.2(3).3. Postarati se da informacija o konkursu stigne do najvećeg mogućeg broja zainteresovanih (1.2.4(5,6).5.)	Mladi parovi, parovi sa decom, nezaposleni	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Napravljena baza potencijalnog poljoprivrednog zemljišta/seoskih kuća za davanje uz subvencije, izrađeni kriterijumi za dodelu subvencija, objavljen konkurs	Broj učesnika konkursa, broj dodeljenih subvencija
Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)					
Specifični cilj 2.1. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)					
Mera 2.1.1. Poboljšanje celoživotnog učenje (2.2.3.)	Promocija važnosti i poboljšanje celoživotnog učenja u cilju stvaranja konkurenčnosti radne snage, kako bi se što bolje odgovorilo na potrebe tržišta rada i zaposlilo što više lica.				
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.1.1. Promocija važnosti celoživotnog učenja (2.2.3.1.) 2.1.1.2. Analiza potreba na tržištu rada (2.2.3.1.) 2.1.1.3. Uvođenje novih programa i revidiranje već postojećih programa celoživotnog učenja (2.2.3.1.) 2.1.1.4. Osnivanje centra za celoživotno učenje (međuopštinska saradnja) (2.2.3.1.)	Dugoročno nezaposleni, žene	NZS, poslodavci, razvojne agencije/kancelarije, udruženja	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Sprovedena analiza potreba tržišta rada, broj urađenih revizija i uvedenih novih programa, pokrenuta međuopštinska saradnja za osnivanje centra, osnovan centar, broj održanih promotivnih dešavanja (održana predavanja, mediji)	Broj lica uključen u programe celoživotnog učenja

KOVAČICA

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.)					
1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.)	Žene, mladi parovi, deca, mlađi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formiran savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom
1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.)					
1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)					

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.)	Žene, mladi parovi, deca, mlađi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece
1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinansiranje vantelsne oplodnje (1.1.2.2.)					
1.1.2.3. Razmotriti dodatne mере podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)					

Mera 1.1.3. Populaciona edukacija i promovisanje reproduktivnog zdravlja (1.1.3.)

Širenje znanja o važnosti obnavljanja stanovništva za socijalni i ekonomski razvoj jedne populacije i promovisanje reproduktivnog zdravlja među mladima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.3.1. Širenje informacija o demografskom stanju, o depopulacionim trendovima i posledicama – ekonomskim i društvenim, sa projekcijama za budućnost (1.1.3.1.)	Lokalna samouprava, zdravstveni i prosvetni radnici, mediji NVO, šira zajednica); deca osnovnih i srednjih škola, žene	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Održani sastanci važnih aktera, napravljen program, održane edukacije	Smanjen broj neželjenih trudnoća
1.1.3.2. Povezivanje važnih aktera: JLS, obrazovne institucije, zdravstveni radnici, NVO (1.1.3.2.)					
1.1.3.3. Osmišljavanje programa edukacije na inovativan način – interaktivne radionice, gledanje poučnog filma uz debatu posle gledanja i sl. (1.1.3.3.)					
1.1.3.4. Održavanje edukacija o važnosti reproduktivnog zdravlja po školskim ustanovama i pri domovima zdravlja (1.1.3.4.)					

Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)

Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)

Mera 2.1.1. Unapređenje kvaliteta života na selu (2.1.2.)

Podizanje ukupnog društveno-ekonomskog standarda u seoskim naseljima jačanjem institucionalnih kapaciteta za ruralni razvoj kroz umrežavanje javnih, privatnih i nevladinih grupa. Osmišljavanje i organizovanje društveno-socijalnih servisa i definisanje programa neformalnog obrazovanja.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.1.1. Formiranje i osnaživanje službe ruralnog razvoja pri lokalnoj samoupravi (2.1.2.1.) 2.1.1.2. Obezbediti veću dostupnost socijalnih usluga ruralnoj populaciji (2.1.2.2.) 2.1.1.3. Formiranje društveno-socijalnih servisa u selima kroz javno-privatna partnerstva ili programe podrške dostupih EU fondova (servisi za stare, obdaništa, sekcije, socijalna podrška i sl.) (2.1.2.3.) 2.1.1.4. Angažovanje civilnog sektora, udruženja i drugih grupa u definisanju specifičnih programa neformalnog obrazovanja dece, mlađih i odraslih (2.1.2.4.)	Stanovništvo ruralnih krajeva (deca, mlađi, odrasli, stari)	JLS, centri za socijalni rad, NVO	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Formirana tela zadužena za ruralni razvoj, broj organizovanih društveno-socijalnih servisa i programa neformalnog obrazovanja	Povećan broj korisnika socijalnih usluga, broj dece, mlađih, starih koji su korisnici društveno-socijalnih servisa, broj lica koja su učestvovala u programima neformalnog obrazovanja

Mera 2.1.2. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava (2.1.3.)

Stvaranjem podloge za razvoj porodičnog biznisa podstići mlade parove da počnu da se bave organskom proizvodnjom, ali isto tako, generalnim podsticanjem porodičnog biznisa stvoriti atmosferu u kojoj deca žele da se uključe u porodični biznis, a jednoga dana da ga i nastave.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.2.1. Obezbediti podršku za pokretanje porodičnog biznisa (2.1.3.1.) 2.1.2.2. Uvođenje organske poljoprivrede – obuka, pilot gazdinstva, formiranje kooperativne (2.1.3.2.) 2.1.2.3. Obezbediti razne vrste olakšica i ulaganja u organske farme (2.1.3.3.) 2.1.2.4. Podizanje svesti kod žena u ruralnim sredinama i njihovo uključivanje u agro biznis - formiranje ženske zadruge (2.1.3.4.)	Seoska domaćinstva, mlađi, žene	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Broj organizovanih obuka i subvencija za započinjanje sopstvenog/porodičnog biznisa, formirane kooperative i ženske zadruge	Broj učesnika na obukama (od toga, mlađih, žena), broj seoskih domaćinstava koja su započela sopstveni biznis

Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)

Mera 2.2.1. Osnivanje biznis inkubatora (2.2.1.)

Izgradnja i razvoj poslovne poduzetničke infrastrukture kroz osnivanje biznis inkubatora koji će malim i srednjim preduzećima na početku svog poslovanja pružati usluge savetovanja i obezbititi poslovni prostor i opremu po povoljnijim uslovima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.1.1. Sprovesti istarživanje o malim preduzećima i analizu vrste smeštaja i usluga koje su im potrebne (2.2.2.1.) 2.2.1.2. Pronaći najbolju lokaciju sa odgovarajućim prostorom (2.2.2.2.) 2.2.1.3. Izabrati menadžera inkubatora (2.2.2.3.) 2.2.1.4. Pripremiti biznis plan sa spiskom usluga koje će inkubator pružati (2.2.2.4.) 2.2.1.5. Identifikovanje stanara - zakupaca prostora u inkubatoru (2.2.2.5.)	Preduzetnici početnici, mlađi, žene	JLS, razvojne agencije/kancelarije, udruženja preduzetnika	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Urađeno istraživanje o potrebi biznis inkubatora i odabir najpovoljnije lokacije, izabran menadžer i pripremljen biznis plan	Broj osnovanih biznis inkubatora, broj korisnika/stanara biznis inkubatora

Mera 2.2.2. Poboljšanje celoživotnog učenje (2.2.3.)

Promocija važnosti i poboljšanje celoživotnog učenja u cilju stvaranja konkurenčnije radne snage, kako bi se što bolje odgovorilo na potrebe tržišta rada i zaposlilo što više lica.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.2.1. Promocija važnosti celoživotnog učenja (2.2.3.1.) 2.2.2.2. Analiza potreba na tržištu rada (2.2.3.1.) 2.2.2.3. Uvođenje novih programa i revidiranje već postojećih programa celoživotnog učenja (2.2.3.1.) 2.2.2.4. Osnivanje centra za celoživotno učenje (međuopštinska saradnja) (2.2.3.1.)	Dugoročno nezaposleni, žene	NZS, poslodavci, razvojne agencije/kancelarije, udruženja	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Sprovedena analiza potreba tržišta rada, broj urađenih revizija i uvedenih novih programa, pokrenuta međuopštinska saradnja za osnivanje centra, osnovan centar, broj održanih promotivnih dešavanja (održana predavanja, mediji)	Broj lica uključen u programe celoživotnog učenja

KOVIN

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.) 1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.) 1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.) 1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formiran savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.) 1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinansiranje vantslne oplodnje (1.1.2.2.) 1.1.2.3. Razmotriti dodatne mere podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece

Mera 1.1.3. Populaciona edukacija i promovisanje reproduktivnog zdravlja (1.1.3.)					
Širenje znanja o važnosti obnavljanja stanovništva za socijalni i ekonomski razvoj jedne populacije i promovisanje reproduktivnog zdravlja među mladima.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.3.1. Širenje informacija o demografskom stanju, o depopulacionim trendovima i posledicama – ekonomskim i društvenim, sa projekcijama za budućnost (1.1.3.1.) 1.1.3.2. Povezivanje važnih aktera: JLS, obrazovne institucije, zdravstveni radnici, NVO (1.1.3.2.) 1.1.3.3. Osmišljavanje programa edukacije na inovativan način – interaktivne radionice, gledanje poučnog filma uz debatu posle gledanja i sl. (1.1.3.3.)1.1.3.4. Održavanje edukacija o važnosti reproduktivnog zdravlja po školskim ustanovama i pri domovima zdravlja (1.1.3.4.)	Lokalna samouprava, zdravstveni i prosvetni radnici, mediji NVO, šira zajednica); deca osnovnih i srednjih škola, žene	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Održani sastanci važnih aktera, napravljen program, održane edukacije	Smanjen broj neželjenih trudnoća
Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)					
Mera 1.2.1. Povećanje zapošljivosti (1.2.1.)					
Promovisanje zapošljavanja grupa koje su u najnepovoljnijem položaju na tržištu rada kroz subvencije i obrazovne aktivnosti kao bi se povećala mogućnost njihovog zapošljavanja.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.1.1. Subvencije za poslodavce koji zapošjavaju žene/mlade/dugoročno nezaposlene (1.2.1.1.) 1.2.1.2. Povećanje zapošljivosti žena/mladih/dugoročno nezaposlenih kroz dodatne programe edukacije (1.2.1.2.) 1.2.1.3. Edukacija žena/mladih/dugoročno nezaposlenih za preduzetništvo (1.2.1.3.) 1.2.1.4. Profesionalno usmeravanje mladih na izlasku iz obrazovanja (osnovne i srednje škole) (1.2.1.4.)	Žene, mladi, dugoročno nezaposleni, učenici, poslodavci	NZS, JLS, obrazovne institucije, razvojne agencije/kancelarije, poslodavci	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj dodeljenih subvencija, broj održanih edukacija	Broj novozaposlenih žena/mladih/dugoročno nezaposlenih, smanjenje stopa nezaposlenosti žena/mladih/dugoročno nezaposlenih
Mera 1.2.2. Promocija preduzetništva mladih (1.2.2.)					
Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mladih preuzetnika da započnu sopstveni biznis.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.2.1. Jačanje preduzetničke kulture među mladima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.) 1.2.2.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mladima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opštinama (1.2.2.2.) 1.2.2.3. Obezbediti servis koji će mlade preuzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preuzetnike početnike (1.2.2.3.) 1.2.2.4. Organizovati potrebne obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.) 1.2.2.5. Izraditi web portal na kojem će mladi preuzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrivati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)	Mladi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mladi nezaposleni, mladi preuzetnici početnici	JLS, udruženja preuzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mladih koji su počeli obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mladih preuzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preuzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu

Mera 1.2.3. Stipendiranje učenika/studenata (1.2.3.)					
Uzimajući u obzir buduća kretanja na lokalnom tržištu rada razviti sistem stipendiranja učenika i studenata i tako ih usmeravati na zanimanja za kojima će u budućnosti biti porebna radna snaga i time uticati na povećanje zapošljivosti mladih po završetku obrazovanja, a samim tim i na veću mogućnost ostanka.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.3.1. Izrada metodologije za utvrđivanje budućih potreba na lokalnom tržištu rada (1.2.3.1) 1.2.3.2. Uspostaviti saradnju sa potencijalnim budućim poslodavcima (1.2.3.2) 1.2.3.3. U dogовору са партнерима из приватног сектора развићи шему стипендирања (1.2.3.3) 1.2.3.4. Информисати учењике и студенте о могућностима стипендирања (1.2.3.4)	Учењици основних и средњих школа и студенти	JLS, приватни партнери, NZS, образовне институције	Budžet JLS, будући посlodавci	Broj dodeljenih stipendija	Broj запослених корисника стипендира
Mera 1.2.4. Subvencije za zakup/kupovinu poljoprivrednog zemljišta (1.2.5.)					
Mera 1.2.5. Subvencije za kupovinu kuća u ruralnim krajevima (1.2.6.)					
Давање dodatnih mogućnosti за samozapošljavanjem i boljim stambenim uslovima, као и подстicanje развоја najugroženijih krajeva.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.4(5).1. Идентификовање кућа и прављење базе полjoprivredног землjiшта/сеоских кућа које је могуће понудити уз субвениције (1.2.4(5,6).1.) 1.2.4(5).2. Израда критеријума додељења субвениција уз позитивну дискриминацију према младим паровима и паровима са decom, незапосленим лицима, лицима која имају бизнис план/идеју (1.2.4(5,6).2.) 1.2.4(5).3. Постарати се да информација о конкурсу стигне до највећег могућег броја зainteresovanih (1.2.4(5,6).4.)	Млади парови, парови са decom, незапослени	Јединице локалних самоправа	EU фондovi, државни, покрајински и budžet JLS	Направљена база потенцијалног полjoprivredног землjiшта/сеоских кућа за давање уз субвениције, израђени критеријуми за додељујење субвениција, објављен конкурс	Број учесника конкурса, број додељених субвениција

Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)

Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)

Mera 2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo (2.1.1.)

Jačanje dnevnih migracija kroz poboljšanje postojeće infrastrukture u identifikovanim središnjim naseljima, koja treba da preuzmu ulogu manjih razvojnih centara okolnih sela.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.1.1. Izraditi analizu i utvrditi potencijalna središnja naselja/sela (centre razvoja susednih naselja/sela) u Južnobanatskom okrugu (2.1.1.1.)					
2.1.1.2. Izraditi analizu kretanja stanovništva na području potencijalnih središnjih naselja (dnevne migracije - ka njima i iz njih) (2.1.1.2.)					
2.1.1.3. Poboljšavati postojeću infrastrukturu u središnjim naseljima (škole, domovi kulture, sportski tereni, ambulante itd.) (2.1.1.3.)	Stanovništvo ruralnih krajeva	Jedinice lokalnih samouprava	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Izrađene analize i utvrđena središnja naselja u Okrugu, rekonstruisane/izgrađene škole, domovi kulture, sportski tereni., km obnovljenih i izrađenih puteva	Samanjen broj odseljenih, povećan broj dnevnih migranata
2.1.1.4. Poboljšavati saobraćajnu infrastrukturu na pravcima dnevnih migracija ka i iz tih naselja (2.1.1.4.)					
2.1.1.5. Izraditi detaljan plan i program razvoja potencijalnih središnjih naselja (2.1.1.5.)					

Mera 2.1.2. Unapređenje kvaliteta života na selu (2.1.2.)

Podizanje ukupnog društveno-ekonomskog standarda u seoskim naseljima jačanjem institucionalnih kapaciteta za ruralni razvoj kroz umrežavanje javnih, privatnih i nevladinih grupa.

Osmišljavanje i organizovanje društveno-socijalnih servisa i definisanje programa neformalnog obrazovanja.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.2.1. Formiranje i osnaživanje službe ruralnog razvoja pri lokalnoj samoupravi (2.1.2.1.)					
2.1.2.2. Obezbediti veću dostupnost socijalnih usluga ruralnoj populaciji (2.1.2.2.)					
2.1.2.3. Formiranje društveno-socijalnih servisa u selima kroz javno-privatna partnerstva ili programe podrške dostupnih EU fondova (servisi za stare, obdaništa, sekcijske, socijalna podrška itd.) (2.1.2.3.)	Stanovništvo ruralnih krajeva (deca, mlađi, odrasli, stari)	JLS, centri za socijalni rad, NVO	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Formirana tela zadužena za ruralni razvoj, broj organizovanih društveno-socijalnih servisa i programa neformalnog obrazovanja	Povećan broj korisnika socijalnih usluga, broj dece, mlađih, starih koji su korisnici društveno-socijalnih servisa, broj lica koja su učestvovala u programima neformalnog obrazovanja
2.1.2.4. Angažovanje civilnog sektora, udruženja i drugih grupa u definisanju specifičnih programa neformalnog obrazovanja dece, mlađih i odraslih (2.1.2.4.)					

Mera 2.1.3. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava (2.1.3.)

Stvaranjem podloge za razvoj porodičnog biznisa podstićati mlade parove da počnu da se bave organskom proizvodnjom, ali isto tako, generalnim podsticanjem porodičnog biznisa stvoriti atmosferu u kojoj deca žele da se uključe u porodični biznis, a jednoga dana da ga i nastave.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.3.1. Obezbediti podršku za pokretanje porodičnog biznisa (2.1.3.1.)					
2.1.3.2. Uvođenje organske poljoprivrede – obuka, pilot gazdinstva, formiranje kooperativne (2.1.3.2.)					
2.1.3.3. Obezbediti razne vrste olakšica i ulaganja u organske farme (2.1.3.3.)	Seoska domaćinstva, mlađi, žene	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Broj organizovanih obuka i subvencija za započinjanje so-pstvenog/porodičnog biznisa, formirane kooperativne i ženske zadruge	Broj učesnika na obukama (od toga, mlađih, žena), broj seoskih domaćinstava koja su započela sopstveni biznis
2.1.3.4. Podizanje svesti kod žena u ruralnim sredinama i njihovo uključivanje u agro biznis - formiranje ženske zadruge (2.1.3.4.)					

Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)

Mera 2.2.1. Promovisanje udruživanja - formiranje klastera (2.2.1)

Promovisanje snažnih oblika udruživanja (klastera i modernih zadruga) radi poboljšanja konkurentnosti, koji bi, posebno onim manjim proizvođačima, pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć i nove mogućnosti poslovne saradnje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.1.1. Izraditi analizu stanja i potencijala za osnivanje klastera u Južnobanatskom okrugu (2.2.1.1.) 2.2.1.2. Osnovati klaster na bazi rezultata analize (2.2.1.2.) 2.2.1.3. Edukacija preduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klastere i druga interesna udruženja (2.2.1.3.) 2.2.1.4. Obezbediti savetodavnu i finansijsku podršku kod osnivanja i početka rada klastera i drugih interesnih udruženja (2.2.1.4.)	Preduzetnici i mala i srednja preduzeća	JLS, agencije/kanclerije za razvoj, udruženja	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađen program podsticanja udruživanja privrednih subjekata, sprovedena edukacija potencijalnih članova klastera i drugih interesnih udruženja, kontinuirano pružanje podrške – savetodavne i finansijske	Broj formiranih klastera i drugih interesnih udruženja

Mera 2.2.2. Osnivanje biznis inkubatora (2.2.2.)

Izgradnja i razvoj poslovne poduzetničke infrastrukture kroz osnivanje biznis inkubatora koji će malim i srednjim preduzećima na početku svog poslovanja pružati usluge savetovanja i obezbediti poslovni prostor i opremu po povoljnijim uslovima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.2.1. Sprovesti istarživanje o malim preduzećima i analizu vrste smeštaja i usluga koje su im potrebne (2.2.2.1.) 2.2.2.2. Pronaći najbolju lokaciju sa odgovarajućim prostorom (2.2.2.2.) 2.2.2.3. Izabrati menadžera inkubatora (2.2.2.3.) 2.2.2.4. Pripremiti biznis plan sa spiskom usluga koje će inkubator pružati (2.2.2.4.) 2.2.2.5. Identifikovanje stanara - zakupaca prostora u inkubatoru (2.2.2.5.)	Preduzetnici početnici, mlađi, žene	JLS, razvojne agencije/kanclerije, udruženja preduzetnika	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Urađeno istraživanje o potrebi biznis inkubatora i odabir najpovoljnije lokacije, izabran menadžer i pripremljen biznis plan	Broj osnovanih biznis inkubatora, broj korisnika/stanara biznis inkubatora

Mera 2.2.3. Poboljšanje celoživotnog učenje (2.2.3.)

Promocija važnosti i poboljšanje celoživotnog učenja u cilju stvaranja konkurenčnije radne snage, kako bi se što bolje odgovorilo na potrebe tržišta rada i zaposlilo što više lica.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.3.1. Promocija važnosti celoživotnog učenja 2.2.3.2. Analiza potreba na tržištu rada 2.2.3.3. Uvođenje novih programa i revidiranje već postojećih programa celoživotnog učenja 2.2.3.4. Osnivanje centra za celoživotno učenje (međuopštinska saradnja)	Dugoročno nezaposleni, žene	NZS, poslodavci, razvojne agencije/kanclerije, udruženja	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Sprovedena analiza potreba tržišta rada, broj urađenih revizija i uvedenih novih programa, pokrenuta međuopštinska saradnja za osnivanje centra, osnovan centar, broj održanih promotivnih dešavanja (održana predavanja, mediji)	Broj lica uključen u programe celoživotnog učenja

OPOVO

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.) 1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.) 1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.) 1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formiran savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.) 1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinsaniranje vantelsne oplodnje (1.1.2.2.) 1.1.2.3. Razmotriti dodatne mere podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece

Mera 1.1.3. Populaciona edukacija i promovisanje reproduktivnog zdravlja (1.1.3.)					
Širenje znanja o važnosti obnavljanja stanovništva za socijalni i ekonomski razvoj jedne populacije i promovisanje reproduktivnog zdravlja među mladima.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.3.1. Širenje informacija o demografskom stanju, o depopulacionim trendovima i posledicama – ekonomskim i društvenim, sa projekcijama za budućnost (1.1.3.1.) 1.1.3.2. Povezivanje važnih aktera: JLS, obrazovne institucije, zdravstveni radnici, NVO (1.1.3.2.) 1.1.3.3. Osmišljavanje programa edukacije na inovativan način – interaktivne radionice, gledanje poučnog filma uz debatu posle gledanja i sl. (1.1.3.3.) 1.1.3.4. Održavanje edukacija o važnosti reproduktivnog zdravlja po školskim ustanovama i pri domovima zdravlja (1.1.3.4.)	Lokalna samouprava, zdravstveni i prosvetni radnici, mediji NVO, šira zajednica); deca osnovnih i srednjih škola, žene	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Održani sastanci važnih aktera, napravljen program, održane edukacije	Smanjen broj neželjenih trudnoća
Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)					
Mera 1.2.1. Promocija preduzetništva mlađih (1.2.2.)					
Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mlađih preuzetnika da započnu sopstveni biznis.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.2.1. Jačanje preduzetničke kulture među mlađima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.) 1.2.2.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mlađima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opština (1.2.2.2.) 1.2.2.3. Obezbediti servis koji će mlađe preuzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preuzetnike početnike (1.2.2.3.) 1.2.2.4. Organizovati potrebne obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.) 1.2.2.5. Izraditi web portal na kojem će mlađi preuzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrivati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)	Mlađi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mlađi nezaposleni, mlađi preuzetnici početnici	JLS, udruženja preuzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mlađih koji su pohađali obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mlađih preuzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preuzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu
Mera 1.2.2. Stipendiranje učenika/studenata (1.2.3.)					
Uzimajući u obzir buduća kretanja na lokalnom tržištu rada razviti sistem stipendiranja učenika i studenata i tako ih usmeravati na zanimanja za kojima će u budućnosti biti porebna radna snaga i time uticati na povećanje zapošljivosti mlađih po završetku obrazovanja, a samim tim i na veću mogućnost ostanka.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.3.1. Izrada metodologije za utvrđivanje budućih potreba na lokalnom tržištu rada (1.2.3.1.) 1.2.3.2. Uspostaviti saradnju sa potencijalnim budućim poslodavcima (1.2.3.2.) 1.2.3.3. U dogovoru sa partnerima iz privatnog sektora razviti šemu stipendiranja (1.2.3.3.) 1.2.3.4. Informisati učenike i studente o mogućnostima stipendiranja (1.2.3.4.)	Učenici osnovnih i srednjih škola i studenti	JLS, privatni partneri, NZS, obrazovne institucije	Budžet JLS, budući poslodavci	Broj dodeljenih stipendija	Broj zaposlenih korisnika stipendija

Mera 1.2.3. Subvencije za započinjanje sopstvenog biznisa (1.2.4.)					
Mera 1.2.4. Subvencije za kupovinu kuća u ruralnim krajevima (1.2.6.)					
Davanje dodatnih mogućnosti za samozapošljavanjem i boljim stambenim uslovima, kao i podsticanje razvoja najugroženijih krajeva.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
<p>1.2.3(4).1. Identifikovanje kuća i pravljenje baze seoskih kuća koje je moguće ponuditi uz subvencije (1.2.4(5,6).1.)</p> <p>1.2.3(4).2. Izrada kriterijuma dodelje subvencija uz pozitivnu diskriminaciju prema mlađim parovima i parovima sa decom, nezaposlenim licima, licima koja imaju biznis plan/ideju (1.2.4(5,6).2.)</p> <p>1.2.3(4).3. Obezbediti podršku za izradu biznis planova za lica koja imaju ideju (1.2.4(5,6).3.)</p> <p>1.2.3(4).4. Za lica bez ideje za započinjanje sopstvenog biznisa imati spremne izrađene biznis planove i koristiti ih kao dodatnu motivaciju za potencijalne korisnike subvencija (1.2.4(5,6).4.)</p> <p>1.2.3(4).5. Postarati se da informacija o konkursu stigne do najvećeg mogućeg broja zainteresovanih (1.2.4(5,6).5.)</p>	Mladi parovi, parovi sa decom, nezaposleni	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Napravljena baza potencijalnih seoskih kuća za davanje uz subvencije, izrađeni kriterijumi za dodelu subvencija, obezbeđenja podrška za izradu biznis planova, izrađeni biznis planovi, objavljen konkurs	Broj učesnika konkursa, broj dodeljenih subvencija, broj aktivnih samozaposlenih preduzetnika posle 2 godine, broj otvorenih dodatnih radnih mesta
Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)					
Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)					
Mera 2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo (2.1.1.)					
Jačanje dnevnih migracija kroz poboljšanje postojeće infrastrukture u identifikovanim središnjim naseljima, koja treba da preuzmu ulogu manjih razvojnih centara okolnih sela.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
<p>2.1.1.1. Izraditi analizu i utvrditi potencijalna središnja naselja/sela (centre razvoja susednih naselja/sela) u Južnobanatskom okrugu (2.1.1.1.)</p> <p>2.1.1.2. Izraditi analizu kretanja stanovništva na području potencijalnih središnjih naselja (dnevne migracije - ka njima i iz njih) (2.1.1.2.)</p> <p>2.1.1.3. Poboljšavati postojeću infrastrukturu u središnjim naseljima (škole, domovi kulture, sportski tereni, ambulante itd.) (2.1.1.3.)</p> <p>2.1.1.4. Poboljšavati saobraćajnu infrastrukturu na pravcima dnevnih migracija ka i iz tih naselja (2.1.1.4.)</p> <p>2.1.1.5. Izraditi detaljan plan i program razvoja potencijalnih središnjih naselja (2.1.1.5.)</p>	Stanovništvo ruralnih krajeva	Jedinice lokalnih samouprava	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Izrađene analize i utvrđena središnja naselja u Okrugu, rekonstruisane/ izgrađene škole, domovi kulture, sportski tereni.., km obnovljenih i izrađenih puteva	Samanjen broj odseljenih, povećan broj dnevnih migranata

Mera 2.1.2. Unapređenje kvaliteta života na selu (2.1.2.)					
Podizanje ukupnog društveno-ekonomskog standarda u seoskim naseljima jačanjem institucionalnih kapaciteta za ruralni razvoj kroz umrežavanje javnih, privatnih i nevladinih grupa. Osmišljavanje i organizovanje društveno-socijalnih servisa i definisanje programa neformalnog obrazovanja.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.2.1. Formiranje i osnaživanje službe ruralnog razvoja pri lokalnoj samoupravi (2.1.2.1.) 2.1.2.2. Obezbediti veću dostupnost socijalnih usluga ruralnoj populaciji (2.1.2.2) 2.1.2.3. Formiranje društveno-socijalnih servisa u selima kroz javno-privatna partnerstva ili programe podrške dostupnih EU fondova (servisi za stare, obdaništa, sekcije, socijalna podrška i sl.) (2.1.2.3.) 2.1.2.4. Angažovanje civilnog sektora, udruženja i drugih grupa u definisanju specifičnih programa neformalnog obrazovanja dece, mlađih i odraslih (2.1.2.4.)	Stanovništvo ruralnih krajeva (deca, mlađi, odrasli, stari)	JLS, centri za socijalni rad, NVO	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Formirana tela zadužena za ruralni razvoj, broj organizovanih društveno-socijalnih servisa i programa neformalnog obrazovanja	Povećan broj korisnika socijalnih usluga, broj dece, mlađih, starih koji su korisnici društveno-socijalnih servisa, broj lica koja su učestvovala u programima neformalnog obrazovanja
Mera 2.1.3. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava (2.1.3.)					
Stvaranjem podloge za razvoj porodičnog biznisa podstaći mlade parove da počnu da se bave organskom proizvodnjom, ali isto tako, generalnim podsticanjem porodičnog biznisa stvoriti atmosferu u kojoj deca žele da se uključe u porodični biznis, a jednoga dana da ga i nastave.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.3.1. Obezbediti podršku za pokretanje porodičnog biznisa (2.1.3.1.) 2.1.3.2. Uvođenje organske poljoprivrede – obuka, pilot gazdinstva, formiranje kooperativne (2.1.3.2.) 2.1.3.3. Obezbediti razne vrste olakšica i ulaganja u organske farme (2.1.3.3.) 2.1.3.4. Podizanje svesti kod žena u ruralnim sredinama i njihovo uključivanje u agro biznis - formiranje ženske zadruge (2.1.3.4.)	Seoska domaćinstva, mlađi, žene	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Broj organizovanih obuka i subvencija za započinjanje sopstvenog/porodičnog biznisa, formirane kooperative i ženske zadruge	Broj učesnika na obukama (od toga, mlađih, žena), broj seoskih domaćinstava koja su započela sopstveni biznis
Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)					
Mera 2.2.1. Promovisanje udruživanja – formiranje klastera (2.2.1)					
Promovisanje snažnih oblika udruživanja (klastera i modernih zadruga) radi poboljšanja konkurentnosti, koji bi, posebno onim manjim proizvođačima, pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć i nove mogućnosti poslovne saradnje.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.1.1. Izraditi analizu stanja i potencijala za osnivanje klastera u Južnobanatskom okrugu (2.2.1.1.) 2.2.1.2. Osnovati klaster na bazi rezultata analize (2.2.1.2.) 2.2.1.3. Edukacija preduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klasteru i druga interesna udruženja (2.2.1.3.) 2.2.1.4. Obezbediti savetodavnu i finansijsku podršku kod osnivanja i početka rada klastera i drugih interesnih udruženja (2.2.1.4.)	Preduzetnici i mala i srednja preduzeća	JLS, agencije/kanclerije za razvoj, udruženja	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađen program podsticanja udruživanja privrednih subjekata, sprovedena edukacija potencijalnih članova klastera i drugih interesnih udruženja, kontinuirano pružanje podrške – savetodavne i finansijske	Broj formiranih klastera i drugih interesnih udruženja

PANČEVO

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.)					
1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formirani savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom
1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.)					
1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)					

Mera 1.1.2. Revizija lokalnih mera populacione politike (1.1.2.)

Revizija lokalnih mera populacione politike potrebna je da bi se sredstva koja jedinice lokalne samouprave već izdvajaju za ovu namenu usmerila tako da imaju veći uticaj na jednostavnije donošenje odluke o rađanju dece višeg (drugog, trećeg i četvrtog) ranga. Pored toga, revizija može biti prilika da opštine istaknu alarmantnost demografskog stanja, kao i zainteresovanost za njegovo rešavanje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.2.1. Roditeljski dodatak davati za prva četiri deteta (najmanje za prva dva), a novčani iznos roditeljskog dodatka da raste uz red rođenja deteta (1.1.2.1.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS, Vlada RS, Pokrajinska Vlada	Broj revidiranih/donetih mera populacione politike	Broj novorođene dece
1.1.2.2. Definisati kriterijume i obezbediti sufinansiranje vantesne oplopljenje (1.1.2.2.)					
1.1.2.3. Razmotriti dodatne mere podsticanja rađanja (duže radno vreme vrtića, popusti na komunalne usluge za porodice sa 3 i više dece, i sl.) (1.1.2.3.)					

Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)

Mera 1.2.1. Promocija preduzetništva mladih (1.2.2.)

Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mladih preduzetnika da započnu sopstveni biznis.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.1.1. Jačanje preduzetničke kulture među mladima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.)	Mladi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mladi nezaposleni, mladi preduzetnici početnici	JLS, udruženja preduzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mladih koji su pohađali obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mladih preduzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preduzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu
1.2.1.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mladima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opštinama (1.2.2.2.)					
1.2.1.3. Obezbediti servis koji će mlade preduzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preduzetnike početnike (1.2.2.3.)					
1.2.1.4. Organizovati potrebne obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.)					
1.2.1.5. Izraditi web portal na kojem će mladi preduzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrivati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)					

Mera 1.2.2. Stipendiranje učenika/studenata (1.2.3.)

Uzimajući u obzir buduća kretanja na lokalnom tržištu rada razviti sistem stipendiranja učenika i studenata i tako ih usmeravati na zanimanja za kojima će u budućnosti biti porebna radna snaga i time uticati na povećanje zapošljivosti mlađih po završetku obrazovanja, a samim tim i na veću mogućnost ostanka.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.2.1. Izrada metodologije za utvrđivanje budućih potreba na lokalnom tržištu rada (1.2.3.1.)					
1.2.2.2. Uspostaviti saradnju sa potencijalnim budućim poslodavcima (1.2.3.2.)					
1.2.2.3. U dogovoru sa partnerima iz privatnog sektora razviti šemu stipendiranja (1.2.3.2.)					
1.2.2.4. Informisati učenike i studente o mogućnostima stipendiranja (1.2.3.2.)					

Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)

Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)

Mera 2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo (2.1.1.)

Jačanje dnevnih migracija kroz poboljšanje postojeće infrastrukture u identifikovanim središnjim naseljima, koja treba da preuzmu ulogu manjih razvojnih centara okolnih sela.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.1.1. Izraditi analizu i utvrditi potencijalna središnja naselja/sela (centre razvoja susednih naselja/sela) u Južnobanatskom okrugu (2.1.1.1.)					
2.1.1.2. Izraditi analizu kretanja stanovništva na području potencijalnih središnjih naselja (dnevne migracije - ka njima i iz njih) (2.1.1.2.)					
2.1.1.3. Poboljšavati postojeću infrastrukturu u središnjim naseljima (škole, domovi kulture, sportski tereni, ambulante itd.) (2.1.1.3.)	Stanovništvo ruralnih krajeva	Jedinice lokalnih samouprava	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Izrađene analize i utvrđena središnja naselja u Okrugu, rekonstruisane/izgrađene škole, domovi kulture, sportski tereni.., km obnovljenih i izrađenih puteva	Samanjen broj odseljenih, povećan broj dnevnih migranata
2.1.1.4. Poboljšavati saobraćajnu infrastrukturu na pravcima dnevnih migracija ka i iz tih naselja(2.1.1.4.)					
2.1.1.5. Izraditi detaljan plan i program razvoja potencijalnih središnjih naselja (2.1.1.5.)					

Mera 2.1.2. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava (2.1.3.)

Stvaranjem podloge za razvoj porodičnog biznisa podstići mlade parove da počnu da se bave organskom proizvodnjom, ali isto tako, generalnim podsticanjem porodičnog biznisa stvoriti atmosferu u kojoj deca žele da se uključe u porodični biznis, a jednoga dana da ga i nastave.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.2.1. Obezbediti podršku za pokretanje porodičnog biznisa (2.1.3.1.)					
2.1.2.2. Uvođenje organske poljoprivrede – obuka, pilot gazdinstva, formiranje kooperativne (2.1.3.2.)	Seoska domaćinstva, mlađi, žene	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Broj organizovanih obuka i subvencija za započinjanje sopstvenog/porodičnog biznisa, formirane kooperativne i ženske zadruge	Broj učesnika na obukama (od toga, mlađih, žena), broj seoskih domaćinstava koja su započela sopstveni biznis
2.1.2.3. Obezbediti razne vrste olakšica i ulaganja u organske farme (2.1.3.3.)					
2.1.2.4. Podizanje svesti kod žena u ruralnim sredinama i njihovo uključivanje u agro biznis - formiranje ženske zadruge (2.1.3.4.)					

Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)

Mera 2.2.1. Promovisanje udruživanja - formiranje klastera (2.2.1.)

Promovisanje snažnih oblika udruživanja (klastera i modernih zadruga) radi poboljšanja konkurentnosti, koji bi, posebno onim manjim proizvođačima, pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć i nove mogućnosti poslovne saradnje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.1.1. Izraditi analizu stanja i potencijala za osnivanje klastera u Južnobanatskom okrugu (2.2.1.1.) 2.2.1.2. Osnovati klaster na bazi rezultata analize (2.2.1.2.) 2.2.1.3. Edukacija preduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klasteru i druga interesna udruženja (2.2.1.3.) 2.2.1.4. Obezbediti savetodavnu i finansijsku podršku kod osnivanja i početka rada klastera i drugih interesnih udruženja (2.2.1.4.)	Preduzetnici i mala i srednja preduzeća	JLS, agencije/kanclerije za razvoj, udruženja	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađen program podsticanja udruživanja privrednih subjekata, sprovedena edukacija potencijalnih članova klastera i drugih interesnih udruženja, kontinuirano pružanje podrške – savetodavne i finansijske	Broj formiranih klastera i drugih interesnih udruženja

Mera 2.2.2. Osnivanje biznis inkubatora (2.2.2.)

Izgradnja i razvoj poslovne poduzetničke infrastrukture kroz osnivanje biznis inkubatora koji će malim i srednjim preduzećima na početku svog poslovanja pružati usluge savetovanja i obezbititi poslovni prostor i opremu po povoljnijim uslovima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.2.1. Sprovести istarživanje o malim preduzećima i analizu vrste smeštaja i usluga koje su im potrebne (2.2.2.1.) 2.2.2.2. Pronaći najbolju lokaciju sa odgovarajućim prostorom (2.2.2.2.) 2.2.2.3. Izabrati menadžera inkubatora (2.2.2.3.) 2.2.2.4. Pripremiti biznis plan sa spiskom usluga koje će inkubator pružati (2.2.2.4.) 2.2.2.5. Identifikovanje stanara - zakupaca prostora u inkubatoru (2.2.2.5.)	Preduzetnici početnici, mladi, žene	JLS, razvojne agencije/kanclerije, udruženja preduzetnika	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Urađeno istraživanje o potrebi biznis inkubatora i odabir najpovoljnije lokacije, izabran menadžer i pripremljen biznis plan	Broj osnovanih biznis inkubatora, broj korisnika/stanara biznis inkubatora

PLANDIŠTE

Opšti cilj 1. Usporavanje pada broja stanovnika (1.)

Specifični cilj 1.1. Podsticanje rađanja (1.1.)

Mera 1.1.1. Unapređenje institucionalnih kapaciteta i strateško delovanje (1.1.1.)

Podizanje kapaciteta već postojećih i osnivanja novih saveta/tela zaduženih za populacionu politiku na lokalnom nivou omogući će kvalitetnije praćenje demografskih tokova na lokalnu, identifikovanje najvećih problema i predlaganje odgovarajućih mera – koje su definisane uz uvažavanje lokalnih specifičnosti. Takođe, ova tela treba da pokrenu incijativu da, kroz definisanje određene lokalne strategije/programa, populaciona politika na lokalnu dobije strateški karakter. Prate sprovođenje i vrše evaluaciju.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.1.1.1. Osnivanje saveta/tela za sprovođenje populacione politike na lokalnom nivou (1.1.1.1.) 1.1.1.2. Obuka zaposlenih u savetima/telima o najvažnijim indikatorima praćenja demografskog razvoja i njihovim izvorima podataka (1.1.1.2.) 1.1.1.3. Definisanje metodologije za izradu lokalnih programa/strategija sprovođenja mera populacione politike (1.1.1.3.) 1.1.1.4. Osnivanje fonda za populacionu politiku (1.1.1.4.)	Žene, mladi parovi, deca, mladi, porodice sa decom	Jedinice lokalnih samouprava	Budžet JLS	Formiran savet/telo, obučena lica koje će se baviti populacionom politikom, izrađen program/strategija, osnovan fond za populacionu politiku	Povećan broj novorođene dece, povećan broj prosečne veličine porodice sa decom

Specifični cilj 1.2. Zaustavljanje odseljavanja i podsticanje povratka/dolaska (1.2.)

Mera 1.2.1. Promocija preduzetništva mladih (1.2.2.)

Davanje elementarnih poduzetničkih znanja potencijalnim budućim poduzetnicima u svrhu promovisanja preduzetništva i njihove ocene svojih preduzetničkih sklonosti. Osposobljavanje mladih preduzetnika da započnu sopstveni biznis.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
1.2.2.1. Jačanje preduzetničke kulture među mladima, posebno u obrazovanju (1.2.2.1.) 1.2.2.2. Organizovati konkurse za naj ideju među mladima, takmičenja među razredima, školama, naseljima, opština (1.2.2.2.) 1.2.2.3. Obezbediti servis koji će mlade preduzetnike početnike informisati o trenutnim konkursima za (mlade) preduzetnike početnike (1.2.2.3.) 1.2.2.4. Organizovati potrebne obuke radi olakšavanja početka i vođenja poslovanja (1.2.2.4.) 1.2.2.5. Izraditi web portal na kojem će mladi preduzetnici razmenjivati iskustava, ohrabrivati jedni druge (nivo Okruga) (1.2.2.5.)	Mladi (učenici osnovnih i srednjih škola), studenti, mladi nezaposleni, mladi preduzetnici početnici	JLS, udruženja preduzetnika, obrazovne ustanove, razvojne agencije/kancelarije	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Broj održanih obuka, broj mladih koji su pohađali obuke, broj samozaposlenih nakon obuka, izrađen web portal	Povećan broj mladih preduzetnika, smanjena razlika između novoosnovanih i ugašenih preduzeća, broj korisnika obuka koji su posle dve godine aktivni na tržištu

Mera 1.2.2. Subvencije za započinjanje sopstvenog biznisa (1.2.4.)					
Mera 1.2.3. Subvencije za zakup / kupovinu poljoprivrednog zemljišta (1.2.5.)					
Mera 1.2.4. Subvencije za kupovinu kuća u ruralnim krajevima (1.2.6.)					
Davanje dodatnih mogućnosti za samozapošljavanjem i boljim stambenim uslovima, kao i podsticanje razvoja najugroženijih krajeva.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
<p>1.2.2(3,4).1. Identifikovanje kuća i pravljenje baze poljoprivrednog zemljišta/seoskih kuća koje je moguće ponuditi uz subvencije (1.2.4(5,6).1.)</p> <p>1.2.2(3,4).2. Izrada kriterijuma dodelje subvencija uz pozitivnu diskriminaciju prema mladim parovima i parovima sa decom, nezaposlenim licima, licima koja imaju biznis plan/ideju (1.2.4(5,6).2.)</p> <p>1.2.2(3,4).3. Obezbediti podršku za izradu biznis planova za lica koja imaju ideju (1.2.4(5,6).3.)</p> <p>1.2.2(3,4).4. Za lica bez ideje za započinjanje sopstvenog biznisa imati spremne izrađene biznis planove i koristiti ih kao dodatnu motivaciju za potencijalne korisnike subvencija (1.2.4(5,6).4.)</p> <p>1.2.2(3,4).5. Postarati se da informacija o konkursu stigne do najvećeg mogućeg broja zainteresovanih (1.2.4(5,6).5.)</p>	Mladi parovi, parovi sa decom, nezaposleni	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, državni, pokrajinski i budžet JLS	Napravljena baza potencijalnog poljoprivrednog zemljišta/seoskih kuća za davanje uz subvencije, izrađeni kriterijumi za dodelu subvencija, obezbeđenja podrška za izradu biznis planova, izrađeni biznis planovi, objavljen konkurs	Broj učesnika konkursa, broj dodeljenih subvencija, broj aktivnih samozaposlenih preduzetnika posle 2 godine, broj otvorenih dodatnih radnih mesta
Opšti cilj 2. Podsticanje socio-ekonomskog razvoja u funkciji poboljšanja demografskih trendova (2.)					
Specifični cilj 2.1. Smanjenje razlika između sela i grada (2.1.)					
Mera 2.1.1. Jačanje veza selo-grad, selo-selo (2.1.1.)					
Jačanje dnevnih migracija kroz poboljšanje postojeće infrastrukture u identifikovanim središnjim naseljima, koja treba da preuzmu ulogu manjih razvojnih centara okolnih sela.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
<p>2.1.1.1. Izraditi analizu i utvrditi potencijalna središnja naselja/sela (centre razvoja susednih naselja/sela) u Južnobanatskom okrugu (2.1.1.1.)</p> <p>2.1.1.2. Izraditi analizu kretanja stanovništva na području potencijalnih središnjih naselja (dnevne migracije - ka njima i iz njih) (2.1.1.2.)</p> <p>2.1.1.3. Poboljšavati postojeću infrastrukturu u središnjim naseljima (škole, domovi kulture, sportski tereni, ambulante itd.) (2.1.1.3.)</p> <p>2.1.1.4. Poboljšavati saobraćajnu infrastrukturu na pravcima dnevnih migracija ka i iz tih naselja (2.1.1.4.)</p> <p>2.1.1.5. Izraditi detaljan plan i program razvoja potencijalnih središnjih naselja (2.1.1.5.)</p>	Stanovništvo ruralnih krajeva	Jedinice lokalnih samouprava	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Izrađene analize i utvrđena središnja naselja u Okrugu, rekonstruisane/izgrađene škole, domovi kulture, sportski tereni.., km obnovljenih i izrađenih puteva	Samanjen broj odseljenih, povećan broj dnevnih migranata

Mera 2.1.2. Stimulisanje i razvoj potencijala seoskih domaćinstava (2.1.3.)

Stvaranjem podloge za razvoj porodičnog biznisa podstaci mlade parove da počnu da se bave organskom proizvodnjom, ali isto tako, generalnim podsticanjem porodičnog biznisa stvoriti atmosferu u kojoj deca žele da se uključe u porodični biznis, a jednoga dana da ga i nastave.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.1.2.1. Obezbediti podršku za pokretanje porodičnog biznisa (2.1.3.1.)					
2.1.2.2. Uvođenje organske poljoprivrede – obuka, pilot gazdinstva, formiranje kooperativne (2.1.3.2.)					
2.1.2.3. Obezbediti razne vrste olakšica i ulaganja u organske farme (2.1.3.3.)					
2.1.2.4. Podizanje svesti kod žena u ruralnim sredinama i njihovo uključivanje u agro biznis - formiranje ženske zadruge (2.1.3.4.)					
	Seoska domaćinstva, mlađi, žene	Jedinice lokalnih samouprava	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Broj organizovanih obuka i subvencija za započinjanje sopstvenog/porodičnog biznisa, formirane kooperative i ženske zadruge	Broj učesnika na obukama (od toga, mlađih, žena), broj seoskih domaćinstava koja su započela sopstveni biznis

Specifični cilj 2.2. Poboljšanje konkurentnosti i uslova ekonomskog razvoja (2.2.)

Mera 2.2.1. Promovisanje udruživanja - formiranje klastera (2.2.1.)

Promovisanje snažnih oblika udruživanja (klastera i modernih zadruga) radi poboljšanja konkurentnosti, koji bi, posebno onim manjim proizvođačima, pružili bolju tržišnu poziciju, jaču pregovaračku moć i nove mogućnosti poslovne saradnje.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.1.1. Izraditi analizu stanja i potencijala za osnivanje klastera u Južnobanatskom okrugu (2.2.1.1.)					
2.2.1.2. Osnovati klaster na bazi rezultata analize (2.2.1.2.)					
2.2.1.3. Edukacija preduzetnika i pružanje informacija o prednostima udruživanja u klasteru i druga interesna udruženja (2.2.1.3.)					
2.2.1.4. Obezbediti savetodavnu i finansijsku podršku kod osnivanja i početka rada klastera i drugih interesnih udruženja (2.2.1.4.)					
	Preduzetnici i mala i srednja preduzeća	JLS, agencije/kanclerije za razvoj, udruženja	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađen program podsticanja udruživanja privrednih subjekata, sprovedena edukacija potencijalnih članova klastera i drugih interesnih udruženja, kontinuirano pružanje podrške-savetodavne i finansijske	Broj formiranih klastera i drugih interesnih udruženja

Mera 2.2.2. Osnivanje biznis inkubatora (2.2.2.)

Izgradnja i razvoj poslovne poduzetničke infrastrukture kroz osnivanje biznis inkubatora koji će malim i srednjim preduzećima na početku svog poslovanja pružati usluge savetovanja i obezbediti poslovni prostor i opremu po povoljnijim uslovima.

Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.2.1. Sprovesti istarživanje o malim preduzećima i analizu vrste smeštaja i usluga koje su im potrebne (2.2.2.1.)					
2.2.2.2. Pronaći najbolju lokaciju sa odgovarajućim prostorom (2.2.2.2.)					
2.2.2.3. Izabrati menadžera inkubatora (2.2.2.3.)					
2.2.2.4. Pripremiti biznis plan sa spiskom usluga koje će inkubator pružati (2.2.2.4.)					
2.2.2.5. Identifikovanje stanara - zakupaca prostora u inkubatoru (2.2.2.5.)	Preduzetnici početnici, mlađi, žene	JLS, razvojne agencije/kanclerije, udruženja preduzetnika	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Urađeno istraživanje o potrebi biznis inkubatora i odabir najpovoljnije lokacije, izabran menadžer i pripremljen biznis plan	Broj osnovanih biznis inkubatora, broj korisnika/stanara biznis inkubatora

Mera 2.2.3. Poboljšanje celoživotnog učenje (2.2.3.)					
Promocija važnosti i poboljšanje celoživotnog učenja u cilju stvaranja konkurentnije radne snage, kako bi se što bolje odgovorilo na potrebe tržišta rada i zaposlilo što više lica.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.3.1. Promocija važnosti celoživotnog učenja (2.2.3.1.) 2.2.3.2. Analiza potreba na tržištu rada (2.2.3.2.) 2.2.3.3. Uvođenje novih programa i revidiranje već postojećih programa celoživotnog učenja (2.2.3.3.) 2.2.3.4. Osnivanje centra za celoživotno učenje (međuopštinska saradnja) (2.2.3.4.)	Dugoročno nezaposleni, žene	NZS, poslodavci, razvojne agencije/kancelarije, udruženja	Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS, EU fondovi	Sprovedena analiza potreba tržišta rada, broj urađenih revizija i uvedenih novih programa, pokrenuta međuopštinska saradnja za osnivanje centra, osnovan centar, broj održanih promotivnih dešavanja (održana predavanja, mediji)	Broj lica uključen u programe celoživotnog učenja
Mera 2.2.4. Stvaranje povoljnog ambijenta za privlačenje investitora (2.2.4.)					
Stvaranje povoljnijeg ambijenta i prezentovanje Okruga potencijalnim investitorima radi njihovog privlačenja i otvaranja novih radnih mesta.					
Aktivnosti	Ciljne grupe	Nosioci	Izvor finansiranja	Praćenje	Evaluacija
2.2.4.1. Izrada analize o mogućnostima i preprekama za ulaganje na području Južnobanatskog okruga (2.2.4.1.) 2.2.4.2. Objedinjavanje svih relevantnih informacija za ulagače na jednom mjestu (web-baza za investitore) (2.2.4.2.) 2.2.4.3. Izrada vodiča za investitore (2.2.4.3.) 2.2.4.4. Edukacija osoba za rad s potencijalnim investitorima (2.2.4.4.) 2.2.4.5. Prezentovanje Okruga na skupovima investitora (2.2.4.5.)	Investitori	JLS, agencije/kancelarije za razvoj	EU fondovi, Vlada RS, Pokrajinska Vlada, budžet JLS	Izrađena analiza, napravljena web-baza, izrađen promotivni materijal, broj skupova na kojima je prezentovan Okrug	Broj novih investitora, količina investicija